

I. ÚVOD		
<i>Milan JEŘÁBEK</i>		7
II. VÝZKUM ČESKÉHO POHRANIČÍ		14
II.1 GEOGRAFICKÉ PŘÍSTUPY		
<i>Milan JEŘÁBEK</i>		14
II.2 SOCIOLOGICKÉ PŘÍSTUPY		
<i>František ZICH</i>		24
II.3 POLITOLOGICKÉ PŘÍSTUPY		
<i>Lukáš NOVOTNÝ</i>		31
III. HISTORICKO-POLITICKÝ A ÚZEMNÍ KONTEXT VÝVOJE ČESKÉHO POHRANIČÍ V RÁMCI EVROPY		
<i>Tomáš HAVLÍČEK</i>		34
III.1 EVROPSKÝ KONTEXT		34
III.2 STÁTNÍ HRANICE V EVROPĚ PO ROCE 1945		35
III.3 VÝVOJ POHRANIČÍ PO PÁDU ŽELEZNÉ OPONY V ROCE 1989		40
III.4 VÝVOJ ČESKÉHO POHRANIČÍ OD ROKU 1989 AŽ PO SCHENGEN		41
III.5 NÁSTIN VÝVOJE POHRANIČÍ V EVROPĚ PO SCHENGENU		45
IV. TEORETICKO-METODICKÉ PŘÍSTUPY K ČESKÉMU POHRANIČÍ		
<i>Jaroslav DOKOUPIL</i>		49
IV.1 INTEGROUJÍCÍ VERSUS DIFERENCUIJÍCÍ ASPEKTY PŘÍHRANIČNÍCH REGIONŮ		51
IV.2 ZMĚNY V DOPADECH HRANIČNÍCH EFEKTŮ NA ROZVOJ ČESKÉHO POHRANIČÍ		54
IV.3 TRANSFORMACE ČESKÉHO POHRANIČÍ V KONFRONTACI SE STŘEDOEVROPSKÝMI JÁDROVÝMI REGIONY		56
V. SITUAČNÍ ANALÝZA ČESKÉHO POHRANIČÍ		58
V.1 VYMEZENÍ ČESKÉHO POHRANIČÍ		
<i>Milan JEŘÁBEK</i>		58
V.2 ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY		
<i>Milan JEŘÁBEK</i>		58
V.3 DEMOGRAFICKÉ A SÍDELNÍ ASPEKTY		
<i>Milan JEŘÁBEK</i>		64
V.4 KULTURNĚ-SPOLEČENSKÉ ASPEKTY		
<i>Tomáš HAVLÍČEK, Lukáš NOVOTNÝ</i>		68
V.5 EKONOMICKÉ ASPEKTY		
<i>Jaroslav DOKOUPIL</i>		74
VI. MULTIDISCIPLINARITA VÝZKUMU ČESKÉHO POHRANIČÍ		81
VI.1 HRANICE A POHRANIČÍ (ČESKA) V GEOGRAFII		
<i>Jaroslav DOKOUPIL</i>		81

VI.1.1	Hranice: funkce, typologie, režim, efekt.....	81
VI.1.2	(Státní) hranice, Československo, Česko, historické země, kraje, historické aspekty, reminiscence, dědictví vč. železné opony.....	87
VI.1.3	Polarizace prostoru: vnější periferie/pohraničí – vymezení, odlišnost od vnitrozemí/státu.....	91
VI.2	PROCESY VZNIKU PŘESHHRANIČNÍHO SPOLEČENSTVÍ (NA HRANICÍCH ČR) Z POHLEDU SOCIOLOGIE <i>František ZICH</i>	93
VI.2.1	Místní společenství	93
VI.2.2	Formování místních společenství českého pohraničí	96
VI.2.3	Vznik přeshraničního společenství po roce 1989	98
VI.2.4	Faktory ovlivňující rozvoj přeshraničních společenství	101
VI.2.5	Motivace přeshraniční spolupráce.....	103
VI.3	INSTITUCIONALIZACE PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE <i>Lukáš NOVOTNÝ</i>	107
VI.3.1	Přeshraniční spolupráce	107
VI.3.2	Právní nástroje pro podporu přeshraniční spolupráce.....	108
VI.3.3	Aktéři přeshraniční spolupráce	110
VI.3.4	Sousedství a partnerství měst	114
VI.3.5	Udržitelnost přeshraniční spolupráce	116
VI.4	PŘESHHRANIČNÍ EKONOMICKÉ AKTIVITY <i>Jaroslav DOKOUPIL</i>	116
VI.4.1	Dopravní prostupnost/propustnost.....	116
VI.4.2	Přeshraniční trh práce, problematika pendlerství	118
VI.4.3	Cestovní ruch – poznání sousedního regionu versus nákupní turistika	121
VI.4.4	Služby, zboží – cena, dostupnost, kvalita	121
VII.	APLIKAČNÍ ROVINA – PŘÍSTUP DECIZNÍ SFÉRY	
	<i>Milan JEŘÁBEK</i>	128
VII.1	VNĚJŠÍ RÁMCOVÉ PODMÍNKY – EVROPSKÁ ÚROVEŇ.....	128
VII.2	STÁT/ÚSTŘEDNÍ ORGÁNY – NÁRODNÍ ÚROVEŇ.....	129
VII.2.1	Strategie regionálního rozvoje a Politika územního rozvoje....	129
VII.2.2	Odvětvový / rezortní přístup – pohraniční problematika na ministerstvech	135
VII.3	KONCEPČNÍ DOKUMENTY SOUSEDNÍCH STÁTŮ.....	137
VII.4	VÍCESTRANNÁ MEZINÁRODNÍ/PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE	140
VII.5	EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE SE ZAMĚŘENÍM NA PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCI V ČESKU	144
VII.6	HRANIČNÍ ÚSEKY A OPERAČNÍ PROGRAMY PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE	149
VII.6.1	Česko – Sasko	149
VII.6.2	Česko – Bavorsko	152
VII.6.3	Česko-Rakousko	154
VII.6.4	Česko-Slovensko	158
VII.6.5	Česko-Polsko.....	162
VII.7	PŘESHHRANIČNÍ KONCEPCE	165
VII.7.1	Česko-Sasko	165

VII.7.2	Česko-Bavorsko	167
VII.7.3	Česko-Slovensko	171
VII.8	REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ – KRAJE JAKO ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	172
VII.8.1	Regionální politika – Strategie regionálního rozvoje	173
VII.8.2	Územní plánování – Zásady územního rozvoje	187
VII.9	KONCEPČNÍ DOKUMENTY SOUSEDNÍCH REGIONŮ	189
VII.9.1	Sasko	189
VII.9.2	Bavorsko	193
VII.9.3	Rakousko	193
VII.9.4	Slovensko	194
VII.9.5	Polsko	196
VII.10	EUROREGIONY JAKO MOTORY PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE ..	197
VII.10.1	České euroregiony – význam, postavení, regionální rozvoj ..	197
VII.10.2	Představení (vybraných, jednotlivých) euroregionů	200
VII.10.3	Fond malých projektů	201
VII.11	MIKROREGIONÁLNÍ A LOKÁLNÍ ÚROVEŇ – SDRUŽENÍ OBCÍ, PARTNERSKÁ MĚSTA	207
VII.12	DALŠÍ SUBJEKTY PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE	212
VII.13	VYBRANÉ PROJEKTY PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE – BEST PRACTICES	217
VIII.	SHRNUTÍ A SYNTÉZA	
	<i>Milan JEŘÁBEK</i>	222
IX.	PERSPEKTIVA ČESKÉHO POHRANIČÍ	
	<i>Milan JEŘÁBEK</i>	226
X.	ZÁVĚREČNÉ POZNÁMKY	230
	<i>Milan JEŘÁBEK</i>	230
	Seznam zkratk	232
	Seznam tabulek	236
	Seznam obrázků	238
	Literatura	241
	ABSTRAKT	259
	Obsah	260
	Výtah z oponentských posudků	263
	Přehled vydaných publikací v ediční řadě Studie NÚJH 1996–2018	264